

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

~~B 2783~~

Pravila Zadružne centrale v Ljubljani,

registrovane zadruge z omejeno zavezo.

V Ljubljani, 1917.

Za

ružna centrala. - Tisk Zadružne tiskarne.

B 6324

~~B 2783~~

E 9015771

Pravila

„Zadružne centrale v Ljubljani,

registrovane zadruge z omejeno zavezo“.

I. Tvrška, okoliš in sedež.

§ 1.

Tvrška zadruge se glasi: „Zadružna centrala v Ljubljani, registrovana zadruška z omejeno zavezo“, nemško: „Genossenschaftszentrale in Laibach, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung“.

Njen okoliš obsega Kranjsko.

Zadruška ima svoj sedež v Ljubljani.

II. Predmet podjetja, namen centrale.

§ 2.

Namen zadruške je:

1. izvrševati revizije včlanjenih ji članic v smislu zakona z dne 10. junija 1903, drž. zak. šte. 133;

2. med včlanjenimi zadrugami, društvi in družbami oskrbovati denarno zravnavo s tem, da sprejema odvišne denarje svojih članic obrestonosno v tekoče zaračunanje in jim na drugi strani dovoljuje kredit v tekočem računu, v kateri namen sme centrala tudi pri nečlanih jemati posojila in nalagati svoje blagajniške preostanke;

3. zastopati koristi svojih članic in posredovati za nje, bodisi posamezne, bodisi vse skupaj, pri oblasteh v vseh pravnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih vprašanjih ter glede sodnijskih vpisov, pomagati s svetom in podukom pri snovanju novih zadrug, jih podpirati pri njihovem poslovanju, prirejati poučne sestanke, tečaje in predavanja, izdajati strokovno glasilo, strokovne knjige in druge tiskovine ter sploh uporabljati vsa postavna sredstva v prosepah združništva;

4. za svoje članice po njihovem naročilu in na njihov račun nakupovati vse gospodarske potrebščine, zlasti umetna gnojila, krmila, semena, stroje, orodje, plemensko živino, oziroma te potrebščine za svoj račun nakupovati in je svojim članicam prodajati, dalje tudi kupčije posredovati za svoje članice;

5. kmetijske pridelke in izdelke kakor tudi industrijske izdelke svojih članic po njihovem naročilu in njihov račun spravljati, predelavati in razpečavati, posebno pa za račun članic prevzeti nabavo takih pridelkov in izdelkov za državo, deželo, okraje, občine, družbe in druge velike odjemalce in če potrebno za izvršitev teh poslov, take pri-

delke in izdelke tudi od nečlanov nakupovati —
konečno take kupčije posredovati za svoje članice.

V dosegu teh namenov si oskrbi centrala potrebne stavbe in skladišča.

III. Članstvo.

§ 3.

Zadružni centrali morejo pristopiti kot člani:

1. zadruga, zasnovane na temelju zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70,

2. društva, ki so ustanovljena na temelju društvenega zakona, pa služijo gospodarskim interesom kmetijskega prebivalstva, kakor tudi vsake vrste druge kmetijske korporacije,

3. družbe z omejeno zavezo, ustanovljene na temelju zakona z dne 6. marca 1906, drž. zak. št. 58.

§ 4.

Zadruga, društvo ali družba, ki želi pristopiti centrali, mora se prijaviti pismeno pri načelstvu, ki po prostem prevdarku sklene sprejem ali odklonitev.

Sprejem postane veljaven šele, kadar pristopivša zadruga, društvo ali družba podpiše pristopnico ter vplača vpisnino v znesku 10 K in en zadružni delež.

§ 5.

Članstvo preneha:

- a) če članica prostovoljno izstopi,
- b) če se razdruži,

- c) če pride v konkurz,
- č) če jo načelstvo izključi.

Članica, ki hoče prostovoljno izstopiti, mora to vsaj 6 mesecev pred potekom poslovnega leta pismeno naznaniti načelstvu in zahtevati, da se odpoved članstva pismeno potrdi.

Izstop velja s koncem leta, v katerem je bila odpoved pravilno podana.

Za slučaj, da se je kaka članica razdružila prostovoljno ali potem konkurza, preneha članstvo koncem tistega leta, v katerem se je sklenila razdružba ali se je otvoril konkurz.

Članico, ki ne izpolnjuje v teh pravilih določenih dolžnosti, ali katere nastopanje in poslovanje je v nasprotju z načeli, smotri, dobrim imenom ali kreditom Zadrुžne centrale ali njenih članic, sme načelstvo izključiti.

Članstvo izključene članice preneha s potekom tistega leta, v katerem se je izključitev izvršila.

Izstopivša ali izključena članica nima pravice do rezervnih zakladov ali do drugega imetja centrale; zahtevati more le, da se ji izplačajo njeni deleži v onem znesku, s katerim se izkazujejo po računskem zaključku za ono leto, koncem katerega se je izvršil prostovoljni ali neprostovoljni izstop.

Izplačilo deležev se vrši po predpisih zadružnega zakona.

§ 6.

Vsaka članica je dolžna izpolnovati pravila centrale ter se podvreči vsem poznejšim spremembam pravil, poslovníku in sklepom občnih zborov.

Zadruga se morajo podvreči glede vseh svojih osnov in svojega poslovanja v vseh panogah svoje uprave reviziji Zadružne centrale.

Članice so tudi obvezane ves odvišen denar, ki ga ne potrebujejo za svoje poslovanje, nalagati pri centrali in pri nji iskati potrebni kredit.

Izjeme more iz važnih vzrokov dovoliti načelstvo.

IV. Zadružni deleži.

§ 7.

Zadružni delež znaša 10 K. Vsaka članica mora založiti vsaj en delež.

Vsaka kreditna zadruga pa mora založiti 100 deležev.

Z dovoljenjem načelstva sme članica založiti tudi večje število deležev.

Načelstvo sme glede na poslovni obseg članice zahtevati, da založi več deležev.

Deleže je vplačati takoj v gotovini.

Le posojilnicam zelo malega poslovnega obsega sme načelstvo izjemoma dovoliti vplačilo deležev v obrokih, toda ob pristopu morajo vplačati vsaj 20 deležev, dočim morajo ostale deleže doplačati najkasneje v teku 4 let.

§ 8.

Upravni prispevki.

Članica, ki nima 100 deležev (§ 7), mora vsako leto k upravnim stroškom prispevati znesek 25 K. Izjeme dovoljuje načelstvo.

Upravni prispevki se morajo plačati v prvi polovici vsakega leta.

V. Bilanca, dobiček in izguba.

§ 9.

Bilanca.

Bilanca se sestavi koncem vsakega poslovnega leta. Poslovno leto se vjema s koledarskim.

Za sestavo bilance so merodajna trgovska načela.

Med aktiva se vpisuje:

- a) gotovina koncem leta,
- b) terjatve,
- c) vrednostne listine po dnevnem kurzu,
- d) premakljivo in nepremakljivo premoženje.

Med pasiva se vpisujejo:

- a) združni deleži,
- b) dolgovi,
- c) rezervni in drugi zakladi.

Kar ostane aktiv po odbitku pasiv, je čisti dobiček dotičnega leta.

§ 10.

Mesec pred občnim zborom predloži načelstvo letni račun in bilanco nadzorstvu v pregled.

O odobritvi letnega računa in bilance sklepa končno občni zbor.

§ 11.

Dobiček.

Dobiček se steka ves v rezervne in druge zaklade, ker se deleži ne obrestujejo. Število in značaj teh rezervnih in drugih zakladov, njihove namene in razmerja njihove dotacije določa vsako leto občni zbor.

§ 12.

Izguba.

Če se pokaže izguba, katere ni mogoče pokriti iz tekočih letnih dohodkov, se seže najprej na morebitni posebni rezervni zaklad, ki se je ustanovil za pokritje takih izgub; če tega ni ali če ne zadostuje, se seže na vse rezervne zaklade po vrsti, ki jih določi občni zbor, in če bi tudi to ne zadostovalo, sorazmerno na združne deleže.

Če bi pa tudi vsi združni deleži ne zadostovali, se daljna plačila razdelijo na posamezne članice v okviru in razmerju njihovega zakonitega jamstva.

Prikrajšani združni deleži se morajo takoj doplačati.

VI. Uprava in vodstvo centrale.

§ 13.

Uprava.

Centrala upravlja svoje zadeve samostalno s sodelovanjem vseh članic.

Njeni organi so:

1. občni zbor,
2. načelstvo,
3. nadzorstvo,
4. uradniki in drugi uslužbenci.

§ 14.

Občni zbor.

Občni zbor zadruga sestojata iz odposlancev članic.

Vsako članico zastopa na občnem zboru njen načelnik. Če pa je ta zadržan, zastopa jo lahko pooblaščenec, ki pa mora biti ud kake članice centrale.

Pooblaščenec se izkaže s pravilnim pooblastilom dotične članice.

Ena oseba more zastopati k večjemu 5 članic.

Glasovalna pravica se ravna po številu vplačanih deležev.

Vsaka članica, ki ima založenih do 10 deležev, ima en glas in za vsakih nadaljnih vplačanih 10 deležev po en glas, vendar ne sme imeti nobena članica več kakor 10 glasov.

§ 15.

Noben zborovalec ne sme glasovati, kadar se gre za sklepanje o pravnem razmerju med njim, odnosno med članico, ki jo zastopa in centralo.

§ 16.

Občni zbor je sklepčen, če je zastopana vsaj jedna desetina glasov, ki pristojajo članicam centrale.

§ 17.

Če bi občni zbor, naj si bode s katerimkoli dnevnim redom, ne bil sklepčen, vrši se na istim prostoru, z istim dnevnim redom eno uro kasneje drug občni zbor, ki sme sklepati brezpogojno brez ozira na vdeležbo, na kar se mora v razpisu občnega zbora izrečno opozoriti.

§ 18.

Redni občni zbor se vrši enkrat na leto in sicer najpozneje do konca meseca junija.

Skliče ga načelstvo, ko je letni račun za preteklo leto izgotovljen.

Izvanredni občni zbor se skliče, če se to zdi potrebno predsedniku, načelstvu ali nadzorstvu, ali pa če to zahteva od predsednika peti del članic z izrečno navedbo predmetov posvetovanja in sklepanja.

Razpis občnega zbora se vrši pravoveljavno tako, da se 14 dni prej dan, ura, kraj in dnevni red občnega zbora razglasi v „Kmetovalcu“, izhajajočem v Ljubljani.

Načelstvo je upravičeno razglasiti občni zbor po svoji previdnosti še v drugih listih.

§ 19.

Vsaka članica je upravičena priglasiti samostalne predloge za dnevni red občnega zbora. Taki samostalni predlogi se morajo sprejeti v dnevni red občnega zbora, če spadajo po pravilih v njegov delokrog in če so vsaj 8 dni pred razpisom občnega zbora naznanjeni predsedniku. Predlogi o predmetih, ki niso na dnevnem redu, so sicer dopustni, toda o takih predlogih se more le posvetovati, ne pa o njih sklepati, izvzemši če $\frac{3}{4}$ navzočih to zahteva in pa če se gre za predlog, da naj se skliče izvanredni občni zbor.

§ 20.

Na občnem zboru predseduje predsednik ali njegov namestnik. Predsednik imenuje potrebno število zapisnikarjev in skrutinatorjev. Zapisnikarji so tudi lahko združni uradniki, skrutinatorji pa le k glasovanju upravičeni zborovalci.

Če bi kak vdeleženec s svojim vedenjem motil ugled ali red občnega zbora, ga sme predsednik odstraniti in mu odvzeti pravico posvetovanja ter glasovanja glede vseh pooblastiteljev.

Zoper take odredbe predsednika je dopusten takojšen vsklíc na občni zbor, ki ima v njegovi odsotnosti takoj brez debate odločevati.

§ 21.

Na občnem zboru se glasuje z vstajanjem, dviganjem rok, z vsklikom ali pa imensko. Kako se glasuje, odloči predsednik.

Vsak, kdor hoče glasovati, se mora ob prihodu na občni zbor zglasiti pri predsedniku ter izkazati svojo glasovalno pravico in njen obseg. Predsednik sprejme vsa izkazila in povzroči, da se k glasovanju upravičeni vdeleženec in obseg njegove glasovalne pravice zabeleži v zapisnik. Kadar pride do glasovanja po imenih, prečita zapisnikar imena k glasovanju upravičenih udeležencev in vsak izmed njih odda svoj glas za vprašljivi predlog ali proti istemu z „da“ ali „ne“.

Pri glasovanju odločuje absolutna večina oddanih glasov.

Če se glasovi jednako razdele, se smatra predlog, o katerem se je glasovalo, kot odklonjen.

Če se gre za spremembo pravil ali razdružbo zadruga, obvelja predlog, če je zanj $\frac{3}{4}$ večina vseh navzočih.

Volitve se vrše po listkih. A tudi pri volitvah je dopusten drug način glasovanja, če to sklene večina udeležnikov občnega zbora.

Če pri volitvah nihče ne doseže absolutne večine, se vrši ožja volitev, pri kateri odločuje relativna večina glasov. Če bi pa pri ožji volitvi na ta način vsled enakosti glasov bilo smatrati več oseb kot izvoljenih, nego jih je voliti, odločuje med temi osebami po predsedniku vzdignjeni žreb.

Predsednik se sme glasovanja udeleževati.

Predsednik konstatuje in razglasi izid glasovanja in volitev; njegovo zadevno konstatovanje in razglasilo je brezpogojno merodajno za vspeh glasovanja odnosno volitve.

§ 22.

V delokrog občnega zbora spada:

1. odobritev odnosno spopolnitev zapisnika o zadnjem občnem zboru,
2. potrjenje letnega računa in bilance,
3. sklepanje o porabi čistega dobička, o osnovanju in dotiranju rezervnih in drugih zakladov (§ 11) ter o pokritju izgube (§ 12),
4. volitev načelstva in nadzorstva,
5. odstavljenje načelstva in nadzorstva,
6. sprememba pravil,

7. razdružba in likvidacija centrale,

8. določevanje o razlagi zadružnih pravil in sklepov občnih zborov; pravna pot je v tem oziru izključena,

9. nespodbojna razsoja vseh sporov iz zadružnega razmerja med posameznimi članicami in centralo.

§ 23.

O občnem zboru je sestaviti zapisnik, katerega podpiše predsednik, vsaj jeden zapisnikar in še dva zborovalca, ki sta glasovala.

Zapisnik o občnem zboru se prebere na prvem sledečem občnem zboru, ki o morebitnih ugovorih proti sestavi zapisnika konečno sklepa; če se sklepeje premembe v besedilu zapisnika, se morajo iste kot dodatek pristaviti prvotnemu zapisniku in znova pravilno podpisati.

§ 24.

Načelstvo.

Načelstvo sestoji iz sedem članov, katere voli občni zbor na tri leta. Voljeni morajo biti le udje članic centrale.

Načelstvo voli iz svoje srede predsednika in podpredsednika.

Volitev vodi po letih najstarejši član načelstva.

§ 25.

Delokrog načelstva obsega vse tiste posle, kateri niso izrečno pridržani občnemu zboru ali nadzorstvu.

Načelstvo nastavlja in odstavlja uslužbenca, jim določa plače in nagrade.

Na zunaj so pa pravna dejanja načelstva vsekakor za zadrugo obvezna.

Za prekoračenje delokroga je načelstvo za drugi odgovorno.

§ 26.

Načelstvo rešuje v svoj delokrog spadajoče stvari v sejah, ki jih po potrebi sklicuje in jim predseduje predsednik ali njegov namestnik. Načelstvo je sklepčno, če so navzoči vsaj 4 člani.

Sklepa se z večina glasov; pri enakosti glasov odločuje predsednikovo mnenje.

§ 27.

O sejah načelstva je sestaviti zapisnik, katerega podpišejo predsednik, en član načelstva in zapisnikar.

§ 28.

Načelstvo podpisuje pravoveljavno za zadrugo tako, da se pod združno tvrdko, ki je pisana ali s pečatom odtisnjena, podpišeta dva člana načelstva.

§ 29.

Člani načelstva se legitimujejo po zadevnih volilnih zapisnikih občnega zbora odnosno načelstva in nadzorstva. Člani načelstva se morajo takoj naznaniti trgovski sodnji za vpis v združni register. Naznanilu je priložiti njih legitimacije.

§ 30.

Načelstvo sploh, kakor vsak posamezni ud načelstva, se more odstaviti vsak čas s sklepom občnega zbora, ako je bil ta predlog na dnevnem redu.

Pravica odstavljena načelstva pristoja tudi nadzorstvu, v kolikor je to določeno v zadružni postavi.

§ 31.

Predsednik zastopa zadrugo na zunaj in znotraj in ima pravice in koristi zadruga in njej pristopivših članic varovati na vse strani.

Predsedniku pristoja vrhovno vodstvo tekočih poslov v smislu pravil in sklepov občnih zborov in načelstva.

Predsednik zastopa zadrugo pred sodiščem in drugimi oblastmi v vseh, zlasti v pravnih in izvenpravnih zadevah, ne da bi za to potreboval kakega posebnega pooblastila.

Če je predsednik zadržan, ga nadomestuje podpredsednik.

Vodstvo tekočih poslov poveri pa načelstvo lahko kakemu drugemu članu načelstva.

V slučaju stalnega zadržka, izstopa ali smrti posameznega uda načelstva, morajo se udje načelstva za čas do prihodnjega občnega zbora po skupnem sejnem sklepu načelstva in nadzorstva dopolniti in skrbeti, da se novi ud načelstva vpiše v zadružni register.

§ 32.

Za redno poslovanje načelstva, nadzorstva in pisarne sestavi načelstvo sporazumno z nadzorstvom

poseben poslovnik, ki je obvezen za centralo, njene članice in uradništvo.

§ 33.

Nadzorstvo.

Delokrog nadzorstva je tisti, ki ga določata §§ 24 in 25 zak. z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70. Razven tega mu pristojna sodelovanje pri sestavi opravnega in revizijskega reda.

Nadzorstvo sestoji iz devet članov, katere voli občni zbor za dobo treh let.

Voljeni morejo biti le udje članic centrale.

Nadzorstvo voli iz svoje srede načelnika in podnačelnika z večino glasov.

Volitev vodi po letih najstarejši član nadzorstva.

Seje sklicuje načelnik in, če je ta zadržan, podnačelnik.

Sejam predseduje načelnik ali podnačelnik; v slučaju, da bi bila oba zadržana, najstarejši član nadzorstva.

Nadzorstvo je sklepčno ob navzočnosti petih članov. Sklepa se z navadno večino.

O sejah se vodi zapisnik, ki ga podpišejo vsi navzoči.

VII. Uradniki in drugi uslužbenci.

§ 34.

Uslužbenci.

Načelstvo namešča po potrebi uradnike in druge uslužbence, določa njihov delokrog in jim odmerja plače.

V ostalem veljajo glede združnih uslužbencev določila § 26. zak. z dne 9. aprila 1873, drž. zak. šte. 70.

Legitimirajo se vsi uslužbenci po pismenem dekretu, katerega sprejmejo pri imenovanju, odnosno po pismenem pooblastilu, katero označuje njihove morebitne pravice zadrugo na zunaj zastopati.

§ 35.

Vsi uslužbenci stoje pod disciplinarno oblastjo načelstva, zoper kojega tozadevne ukrepe imajo pravico pritožbe do nadzorstva. Pritožba pa nima odločilne moči. Odločba nadzorstva je definitivna in neizpodbojna.

Predsednik oziroma poslujoči član načelstva (§ 31.) ima pravico uslužbenca, ki se je pregrešil zoper svoje dolžnosti, provizorično suspendirati od službe do odločitve načelstva.

VIII. Razglasila zadruga.

§ 36.

Centrala razglašča svoje razglasila v „Kmetovalcu“, izhajajočem v Ljubljani. Načelstvo ima pravico spremeniti glasilo.

Načelstvo sme po svojem prevdarku svoja razglasila objavljati tudi v drugih listih ali sploh na kak drug način n. pr. potom okrožnic.

IX. Poslovanje zadruga.

§ 37.

Združne knjige se vodijo po določenih trgovskega prava.

§ 38.

Konec poslovnega leta sklene načelstvo knjige in račune in sestavi letni račun. Letni račun ima izkazati odnosno obsegati:

1. vse dohodke in stroške (račun prometa),
2. račun dobička in izgube,
3. račun bilance.

X. Revizija.

§ 39.

Zadružna centrala prevzame dolžnost izvrševati revizijo pri njej učlanjenih članic v smislu zakona z dne 10. junija 1903, drž. zak. št. 133, in izvršilnega predpisa z dne 24. junija 1903, drž. zak. št. 134, kakor tudi v smislu po centrali vsakočasno določenega revizijskega reda in v ta namen namešča potrebne revizorje.

Revizija se mora raztezati na vse naprave in celo poslovanje članic v vseh panogah njihove uprave, na to, se li vrši poslovanje po določilih zakonov in pravil, na knjigovodstvo in blagajniško poslovanje, zlasti pa na to, ali ustreza članica v svoji osnovi in v vsem svojem delovanju določbam zadružnega zakona ter namenom zadružništva.

Revizorje nastavlja načelstvo.

Revizor sprejme v svrhu svoje legitimacije izkaznico, ki jo izda načelstvo.

To izkaznico mora revizor pred začetkom revizije pokazati na zahtevo funkcionarjev dotične članice, ki jo hoče revidirati.

Glede strokovne revizije se še posebno določa:

1. redno se izvrši revizija vsake članice vsako drugo leto;

2. izvanredno se vrši revizija na zahtevanje članice same ali pa vsled odločbe centrale, ako smatra tako izvanredno revizijo kot potrebno ali umestno;

3. redna revizija (ad 1.) se izvrši na stroške centrale pod pogojem, da se more vsled normalnega obsega in poslovanja članice izgotoviti v dveh dnevih;

4. izvanredna revizija (ad 2.) se izvrši na stroške dotične članice; isto velja o redni reviziji, če in v kolikor traja vsled razmer dotične članice (vsled njenega obsega, njenega kompliciranega aparata ali nenavadnih razmer v njenem poslovanju) dalje kot dva polna dneva.

Podrobnejša določila, kako se vrši revizija, kako se ravna z revizijskimi poročili in kako se krijejo revizijski stroški, obsega revizijski red, ki ga sestavi načelstvo dogovorno z nadzorstvom.

XI. Razdružba zadruga.

§ 40.

Če se Zadružna centrala razdruži, pripade čisto njeno premoženje članicam po meri zneskov od njih založenih deležev; občni zbor pa sme v tem oziru tudi drugače določiti.

XII. Zaveza zadružnikov.

§ 41.

Zaveza zadružnikov je omejena v smislu III. poglavja zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70.

Vsaka članica jamči za zaveze svoje centrale poleg z zneskom svojih deležev tudi še s petkratnim zneskom istih.

Na obseg jamstva nima nikakega vpliva, če v smislu § 7 deleži še niso popolnoma vplačani.

Dotična članica jamči brezpogojno po predstoječih pravilih.

XIII. Prehodna določba.

Udje prvega načelstva, ki jih legitimujejo ta pravila in ki vodijo posle le do prvega občnega zbora so:

Ivan Traven, duhovnik v Ljubljani, predsednik.

Josip Šiška, stolni kanonik v Ljubljani, podpredsednik.

Anton Belec, župan v Št. Vidu nad Ljubljano, član načelstva.

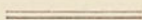
Janko Bajec, nadučitelj v Št. Vidu nad Ljubljano, član načelstva.

Alojzij Šarec, župnik v Šmartnu pri Kranju, član načelstva.

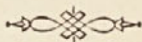
Dr. Evgen Lampe, kanonik in deželni odbornik
v Ljubljani, član načelstva.

Dr. Vladislav Pegan, odvetnik in deželni od-
bornik v Ljubljani, član načelstva.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1917.

Ta pravila je vpisalo c. kr. deželno kot trgovsko sodišče
v Ljubljani v združni register glasom sklepov z dne 5. marca
1917, z dne 16. julija 1917 in z dne 1. septembra 1917, Zadr.
VII. 112/3.

Slovenska knjižnica

6K M

B 6324

66009015771

COBISS ©